

AZBEST – Wiedza twoją siłą!

Prowadzony przez gm. Szczucin od 2012 roku projekt „Demontaż i bezpieczne składowanie wyrobów zawierających azbest z obszaru województwa małopolskiego” jest finansowany przez **Federację Szwajcarską, którą na terenie Polski reprezentuje Biuro Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy (Biuro SECO)**. Głównym celem Projektu jest demontaż, pakowanie i transport na składowisko odpadów azbestowych z posesji beneficjentów gmin partnerskich uczestniczących w Projekcie. Ale nie bez znaczenia dla pełnej realizacji Projektu jest podnoszenie świadomości na temat azbestu, gdyż wielu Polaków codziennie naraża swoje zdrowie, obcując z wyrobami, które go zawierają, i nie zdaje sobie sprawy, jak jest to nie-

malizacja ryzyka zapadalności na nowotwory azbestozależne. Największym zagrożeniem są włókna azbestowe wprowadzone do organizmu poprzez drogi oddechowe, przy czym stopień zagrożenia zależy

bestu wdychanych jest do układu oddechowego, tym większe ryzyko zapadalności na choroby azbestozależne.

Mając większą wiedzę na temat szkodliwości **AZBESTU**, możemy ustrzec się przed jego zagrożeniem. W pierwszej kolejności powinniśmy sprawdzić, czy na terenie naszego gospodarstwa znajdują się wyroby zawierające azbest. Następnie należy przeprowadzić inwentaryzację wyrobów zawierających azbest i stworzyć plan ich usuwania. Ważnym etapem naszych działań jest również ocena stanu technicznego wszystkich wyrobów azbestowych znajdujących się na terenie naszego gospodarstwa, czy to na dachach, czy w pryzmach gruzu na posesjach. Gminy partnerskie, które biorą udział w naszym Projekcie, są gminami nowoczesnymi, dbającymi o swoich mieszkańców. Organizują bezpłatny demontaż, transport i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest z posesji mieszkańców. Istnieje również możliwość uzyskania wsparcia rzeczowego w postaci nowego pokrycia dachowego (blacha).

Rozporządzenie Ministra Gospodarki mówi, iż do końca 2032 roku wszystkie wyroby zawierają-

wych może być wykonywany wyłącznie przez specjalistyczną firmę, która posiada uprawnienia, odpowiedni sprzęt i przeszkolonych pracowników. Przed przystąpieniem do prac dach lub gruz jest zraszany, aby zniwelować ryzyko wydostania się włókien azbestowych do środowiska. Pracownicy ubrani są w specjalne kombinezony, na twarzach mają maski, a na głowach kaski. Wszystkie prace prowadzone są bardzo uważnie. Ściągnięte płyty układa się na paletach, następnie wszystko zabezpiecza się folią i przykleja się naklejkę informującą, iż opakowanie zawiera azbest. AZBEST zwożony jest na składowiska przeznaczone dla odpadów niebezpiecznych.

Projekt „Demontaż i bezpieczne składowanie wyrobów zawierających azbest z obszaru

województwa małopolskiego” jest finansowany przez **Szwajcarsko-Polski Program Współpracy tzw. Fundusz Szwajcarski**. Jest to forma bezzwrotnej finansowej pomocy przyznanej Polsce przez Szwajcarię. W projekcie uczestniczy 61 gmin na zasadzie partnerstwa. Liderem projektu jest Gmina Szczucin.

Dzięki wsparciu Federacji Szwajcarskiej realizowany Projekt spowodował wzrost świadomości społecznej na temat szkodliwości wyrobów zawierających azbest w województwie małopolskim (61 Gmin Partnerskich już uczestniczących plus 9 aspirujących). Poprzez realizację Projektu nastąpiło realne uwolnienie od azbestu, zawartego w pokryciach dachowych oraz zalegającego na posesjach beneficjentów. Założono unieszkodliwienie ok. 25 tys. Mg wyrobów zawierających azbest z czego na dzień dzisiejszy unieszkodliwiono około 21 tys. Mg. Postrzeganie Projektu przez lokalne społeczności jest bardzo pozytywne, gdyż fizycznie przekłada się na unieszkodliwienie znacznej ilości azbestu. Wszystkie powyższe działania mają bardzo duży wpływ na oczyszczenie środowiska naturalnego ze szkodliwego azbestu zawartego w różnych wyrobach.

Gmina Szczucin jest liderem wspomnianego Projektu, który został podjęty ze względu na duże doświadczenie w zabezpieczaniu i usuwaniu azbestu bowiem w Szczucinie od roku 1959 funkcjonowała fabryka

strony odpadów azbestowych, przy realizacji Projektu prowadzona jest szeroka edukacja i promocja wśród mieszkańców gmin partnerskich. W ramach tych działań prowadzonych jest szereg szkoleń i spotkań wśród mieszkańców gmin Małopolski. Szkolenia mają charakter interaktywny i są połączone z konkursami wiedzy na temat azbestu, jego szkodliwości oraz samego „Projektu Szwajcarskiego”, realizowanego na terenie ich gminy. Młodzież aktywnie uczestniczy, zadając wiele pytań i wykazując duże zainteresowanie powyższym tematem. Najbardziej aktywni i wyróżniający się w dyskusji uczniowie są nagradzani gadżetami reklamowymi. Uczniowie oczywiście zobowiązują się wpłynąć na swoich rodziców, aby ci przystąpili do Projektu. Pomocne w tym ich działaniu są przekazywane materiały promocyjno-edukacyjne (ulotki). Równoległe z działaniami edukacyjnymi jest prowadzona akcja promująca projekt „Demontaż i bezpieczne składowanie wyrobów zawierających azbest z obszaru województwa małopolskiego”, w tym celu uczestniczymy w szeregu imprez plenerowych odbywających się na terenie

zajmująca się produkcją wyrobów zawierających azbest.

Opad poprodukcyjny był udostępniany mieszkańcom, którzy znając szereg właściwości tego minerału, wykorzystali go do utwardzenia podwojek, dróg, boisk. Brak jednak w tym czasie było świadomości na temat faktycznej szkodliwości azbestu i oczywiście zagrożeń, jakie za sobą niesie. Doprowa-

dziło to w przyszłości do bardzo dużej zapadalności na choroby azbestozależne, a co za tym idzie do śmierci. Dlatego czujemy się w obowiązku, aby przekazywać powyższą wiedzę jak najszerszej grupie odbiorców.

Aby skuteczniej oddziaływać na świadomość zagrożeń ze

danej gminy np. Dzień Dziecka, Dożynki, Dni Miast. Te spotkania dają nam możliwość bezpośredniego kontaktu z mieszkańcami gmin partnerskich.

Opracowała:
Agnieszka Kolano

– specjalistka ds. edukacji
Biuro Główne Projektu

bezpieczne. O tym, jak ważne jest posiadanie wiedzy w tym zakresie, spróbujemy opowiedzieć.

Rozpocniemy od tego, iż wiedza na temat tej włóknistej masy minerałów jest niezbędna dla ochrony naszego życia i zdrowia. Im więcej wiemy, tym jesteśmy bezpieczniejsi. Encyklopedyczna definicja mówi, iż **AZBEST** to nazwa handlowa włóknistych minerałów naturalnych, które występują w przyrodzie. Dzięki swoim wyjątkowym właściwościom fizyko-chemicznym był wykorzystywany przez człowieka od tysiącleci. Jest on odporny na niskie i wysokie temperatury, ogniotrwały, wytrzymały na działanie czynników chemicznych, fizycznych i akustycznych.

W związku ze swoimi właściwościami, **AZBEST** znalazł zastosowanie w wielu dziedzinach naszego życia, m.in.: w budownictwie, energetyce i transporcie. Długie lata jednak nie zwracano uwagi na skutki, jakie niesie ze sobą stosowanie tego minerału.

A niestety **AZBEST**, a w zasadzie jego włókna to substancje o udowodnionym działaniu rakotwórczym. W związku z tym głównym powodem prowadzenia działań związanych z jego unieszkodliwianiem jest mini-

przed wszystkim od średnicy i długości wdychanych zanieczyszczeń pyłowych. Najbardziej niebezpieczne są włókna długie i cienkie, które łatwo przedostają się głębiej i zalegają w pęcherzykach płucnych. Włókna azbestu bardzo trudno usunąć z organizmu. Czasem są wydalone samoistnie, jednak w większości przypadków pozostają w organizmie. Az-

best w organizmie może być kumulowany przez całe życie, a pierwsze objawy chorób mogą się pojawić dopiero po 20-30 latach.

Nie wiadomo dokładnie, jaka minimalna ilość pyłu azbestowego wywołuje choroby. Wiemy jednak, że im więcej włókien az-

bestu muszę zostać usunięte z terenu Polski.

Musimy być odpowiedzialni i dążyć do tego, aby tak się stało.

Pamiętajmy: Jeśli wyroby azbestowe są dobrze zabezpieczone, nie są groźne.

Należy pamiętać, że demontaż i odbiór odpadów azbesto-